

«Η ληστεία»

της Ειρένας Ιωαννίδου-Αδαμίδου από τη Νεανική Σκηνή του Ανοιχτού Θεάτρου

Σκηνοθεσία/Σκηνικός χρόνος/Κοστούμια: Τάκης Χριστοφάκης

Μουσική: Νίκος Ζανόπουλος. Παίζουν: Έλλη Κυριακίδου, Ζάχος Παπαπέτρου

«**Η** ΛΗΣΤΕΙΑ» είναι ένα θεατρικό κείμενο με πορεία, όπως αναφέρει στο σημείωμά της στο πρόγραμμα της παράστασης η συγγραφέας του Ειρένα Ιωαννίδου-Αδαμίδου. Γράφτηκε μερικά χρόνια πριν ακόμα από το πρώτο του ανέβασμα το 1980 με συντελεστές τη Μόνικα Βασιλείου και το Νεόφυτο Ταλιώτη. Μεταφράστηκε στα γερμανικά, έγινε ραδιοφωνικό, ήρθε στην Κύπρο σε παραγωγή του Θεάτρου Λήδρα με σκηνοθέτη το Λεωνίδα Λοιζίδη το 1995 και είχε και άλλες περιοδείες για πολλά χρόνια. Όπως φαίνεται, το κείμενο έζησε πολλές αλλαγές, μέχρι και μεταμορφώσεις, και αυτό δεν το βασίζω μόνο στα λόγια της συγγραφέως, αλλά και στις δικές μου αναμνήσεις από το κείμενο της παράστασης του 1995. Δεν ξέρω, αν κάνω λάθος, αλλά το έργο μου φαίνεται ξαναδουλεμένο όχι μόνο στο επίπεδο της σύσφιξης του κειμένου, αλλά και στο επίπεδο της πλοκής.

Το Ανοιχτό Θέατρο παρουσιάζει την παραγωγή ως πρώτη της Νεανικής του Σκηνής. Πράττει σωστά, επειδή το κείμενο πράγματι φέρει πάνω του σφραγίδα της νεανικής αντίληψης και σ' ό,τι αφορά την απεικονιζόμενη σ' αυτό πραγματικότητα, και σ' ό,τι αφορά το σκοπό ενός θεατρικού έργου. Είναι, λοιπόν, ένα έργο γραμμένο με συγκεκριμένο σκοπό, έργο που φιλοδοξεί να προκαλέσει την έντονη συγκίνηση του κοινού, και πιο πολύ ακόμα, να έχει θετική επίδραση πάνω του. Αυτή η απαίτηση του άμεσου αποτελέσματος είναι αισθητή σ' όλο το κείμενο. Η συγγραφέας επιλέγει τους ήρωές της έτσι που η ίδια η σύσταση του σκηνικού ζευγαριού έχει συναισθηματική δυναμική. Νεαρός που παραστράτησε, ορφανός με δύσκολα παιδικά χρόνια, και μοναχική, ξεχασμένη από τα παιδιά της γριά. Το γρήγορο συναισθηματικό δέσιμο και η ψυχική εξυγίανση που προκύπτουν από την κατάσταση, στην οποία βάζει το ζευγάρι των προσώπων του έργου η συγγραφέας δεν ξυπνούν τη δυσπιστία μας, επειδή εδώ αρχίζει και λειτουργεί ένας ενδιαφέρον κανόνας, μια επικοινωνιακή συνωμοσία μεταξύ του καλλιτέχνη και του κοινού του. Όταν ο δέκτης (ο θεατής) αντιλαμβάνεται πως το αντικείμενο του καλλιτεχνικού μηνύματος που του στέλνει ο πομπός (ο καλλιτέχνης) δεν είναι πραγματικό αντίγραφο της γύρω μας πραγματικότητας, αλλά έχει έντονες λογοτεχνικές καταβολές, τότε δεν το κρίνει με το κριτήριο της εμπειρικά αποκτι-

μένης αλήθειας και δέχεται τη συμβατικότητα του. Έτσι και τη «Ληστεία» το κοινό τη δέχεται με τη συνείδηση των ρομαντικών στοιχείων που μπλέκονται στην ύλη της, με αισθητές τις μακρινές λογοτεχνικές επιδράσεις (από τον Ουγκώ μέχρι τον Ντίκενς), με τον τονισμένο συναισθηματισμό της, και ανταποκρίνεται με σύγκίνηση. Που ήταν και το αρχικό ζητούμενο.

Ο Τάκης Χριστοφάκης, ο σκηνοθέτης της παράστασης, ρομαντικός από τη φύση του, δε δείχνει να συνειδητοποιεί αυτή τη συμβατικότητα του έργου και εφ' όσο δεν ασχολείται μ' αυτήν, αφήνει ανόθευτο το κλίμα του συναισθηματισμού που επικρατεί στην παράσταση. Το ίδιο ισχύει και για τους ηθοποιούς, την έμπειρη Έλλη Κυριακίδου και τον άπειρο Ζάχο Παπαπέτρου. Αυτό λειτούργησε σε τελική ανάλυση θετικά για την όλη προσπάθεια, προσδίδοντας στην παράσταση μια φυσική αθωότητα, της οποίας, όπως θυμάμαι, στερούνταν η προηγούμενη παράσταση του έργου, εκείνη του 1995. Οι σκηνές είναι καλοστημένες με απλές κινήσεις, οι ηθοποιοί αποδίδουν τις συναισθηματικές αλληλεπιδράσεις των ηρώων τους, τα πράγματα κυλούν ομαλά προς το συγκινησιακά φορτισμένο τέλος.

Θα ήθελα να προσθέσω ότι η απουσία συγκεκριμένης χρονολογικής και γεωγραφικής ταυτότητας (ένας απροσδιόριστος και γενικός ελληνικός χώρος απλώνεται μπροστά μας) επιβεβαιώνει τη «λογοτεχνική» καταγωγή του έργου, αλλά η παράσταση το ξεπερνά με τη φυσικότητα της υποκριτικής συμπεριφοράς. ●